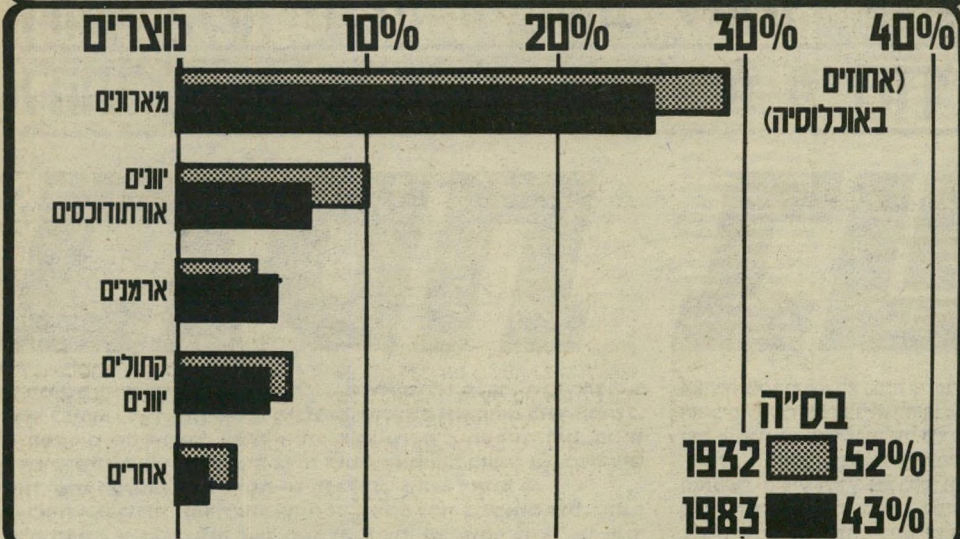
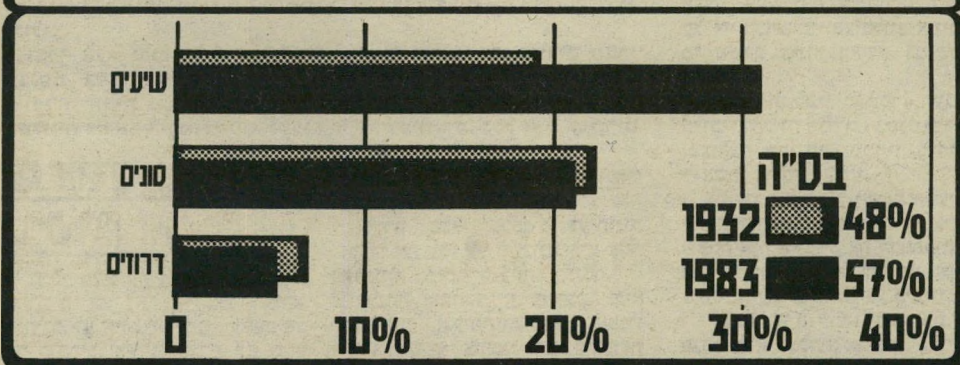

השינויים באוכלוסיית לבנון

מוסלמים (לא כולל פלסטינים)

העילאית שמקורה בבורות טוטאלית. כמו שוליית-קוסם, המנסה לחקות את המכשפים האמפריאליסטיים של ימים עברו, ניסתה גם ישראל לשחק מישחקים של מעצמה. כפי שניכר שרת, זה גרם לאסון כללי. הנספך הישראלי נישק את היפהפיה הנרדמת, ונוכח לדעת שהעיר מיסלצת.

הכתובת על הקיר

ב אמצע שנות ה-70' הגיעו בלב לבנון המים עד נפש. המים המצטברים מאחורי הסכר הגיעו לכמות שאימה לשבור את הסכר בכל רגע. ראשי המאורנים, שהפכו בינתיים למיעוט שבמיעוט, חדרו שמא תתפרק המערכת כולה ויהוד עימה כל זכויותיה. המפלגות שלהם. הם עשו מה שעשו לבנונים בכל התקופות במיקרה כזה: הם חיפשו גורם זר, שיעזור להם נגד אחיהם, שביקשו לנגוס בעוגה. הגורם המתאים היה מוכן ומזומן מעבר לגבול: ישראל. אילו היו המאורנים חכמים, ולא רק פיקחים, הם היו עושים את הרבר הנכון: מכירים בכך שהמצב השתנה, מתפשי רים עם העדות האחרות, ומסכימים על חלוקה חדשה של העוגה. אולם ראשי המאורנים הצטיינו בי שחצנות המטמטמת, שבה לוקים מעמי דות שליטים בכל התקופות. הם לא יכלו להסתגל למציאות החדשה. הם לא קראו את הכתובת שעל הקיר. הם בטחו בעליונותם, ובבעליהברית החדש שי קרץ להם מעבר לגבול הדרומי. בעניין הזה טעה שרת כנבואתו. הוא היה בטוח כי המאורנים הם חכמים, ושייחרו מפני הרפתקה העלולה להי מיט עליהם שואה היסטורית. אולם הוקנים המאורניים, ששלטו בכיפה, לא היו נבונים, ובניהם המפונקים היו הרפתקים קלידעת. כל יודעיהיסטוריה יכול היה להזכיר למאורנים פרק בתולדות המרחב.

לית באחת. כל העמדות בי מדינה — החל בזכויות כלליות וכלה במישורת זוטרת בצבא ובשרות-ההויז — חילקו על פי מפתח עדתי נוקשה, בלתי-משתנה, לטובת המאורני נים.

היה זה כאילו נקבע מראש ולצמי תות כי בישראל הרמטכ"ל יהיה אש-כנוי, סגן-הרמטכ"ל ספרדי-טהור, ראש אמ"ן יוצא-מארוקו ומפקד חיל-האוויר יוצא-תימן, או שהנשיא יהיה ספרדי, ראש-הממשלה אשכנזי, יו"ר הכנסת עיראקי וכו'.

פירוש הדבר היה כי כל אדם במדינה ידע שהקאריירה שלו נקבעת מראש על-ידי מוצאו, וכי לעולם לא יוכל להגיע לקידום מעבר למישרה מסויי מת.

היה לסירודו זה גם צד מעמדי. כאשר כל המשרות מוקפאות, לא תיתכן גם עליה ממעמד למעמד. החלוקה העדי תית הבטיחה את השילטון הפיאורלי של ראשי המשפחות ההיסטוריות ה גדולות גם בקרב עדותיהם, שהרי כל קידום היה תלוי בהם.

הנרדמת של היספיה בעת כינון המדינה

למעשה היה השילטון במדינה תלוי בכמה ראשי-משפחות, שכל אחד מהם החזיק ב-מפילגה" משלו. בצבא פרטי ובחבל-א"ר מבוצר. בראש הברית בין ראשי-המשפחות עמדו הפיאורלים המאורניים הגדולים, אך שותפו בה גם כמה פיאורלים מבני העדות האחרות. כל הזכויות הכלכליות חולקו ביניהם — החל בשליטה על הבנקים וכלה במיסחר הפורה כחאשיש.

השור בחנות החרסיה

כ לפי-חוקי, היתה זאת אידיליה גמורה, רוגמה מובהקת של האר-מוניה רביעיתית, מעין -שווייץ של המזרח התיכון. אך מתחת למעטה רק זה הלכו והצטברו המתחים, כמו מימי של נהר שנחסמו על-ידי סכר-בטון.

בכירות והצטברו המתחים, כמו מימי של נהר שנחסמו על-ידי סכר-בטון. צעירה ושאתנית, שמאסה במישטר הקפוא שחסם את דרכה. כל העדות ידעו כי משהם יחיסו של הנוצרים ככלל, ושל המאורנים בפרט, פחת והולך. העדות המקופחות החלו מרימות ראש ודורשות חלוקה חדשה של העוגה, או ביטול מישטר-החלוקה ככלל.

התסיסה הכללית גברה עם התבי ססות אשף ברודוס-לבנון, אחרי ספי טמבר החשור בירדן. אשף הוא גוף חילוני לגמרי, המבוסס על עיקרון לאומי, ללא הכרל בין רתות ועדות. הוא שימש רוגמה חיה למישטר חברתי מסוג אחר.

הכוח הצבאי של אשף, שחדר לחלל הריק של דרוס-לבנון, שבר את המיתוס של העוצמה המאורנית, והגביר את התסיסה. אף שאשף לא רצה להתערב בעניינים הפנימיים של לבנון, הוא נספג בעל-כרחו אל תוך המציאות הזאת.

משום-כך היווה אשף איום נוסף על הסטאטוס-קו, שעמד בלא-רחי על כרעית-רנגולת. מכאן החלטתם של כמה מראשי המאורנים לסלק את הפלסטינים מלבנון — לא רק את אשף, אלא את כל מאות אלפי ה פליטים, ששינו את המאזן הדמוגרפי במדינה, אף שלא זכו מעולם בשום זכויות אזרחיות. הם היו נתונים תמיד לזיכוי ולפיקוח חמורים מטעם שרותי הביטחון, שהיו כפופים לשילטון ה מאורנים.

הסורים, שלא הכירו מעולם בי עצמאות לבנון, שנקרעה מגופה של סוריה, בחשו גם הם בלבנון, כשמטרתם העיקרית היא להפריד ולמשול. הם תמכו פעם בעדה זו ופעם בעדה אחרת, כדי למנוע את התגבשותו של גורם דומיננטי כלשהו, שיוכל לעמוד מול הלחץ הסורי. לתוך חנות זו של חרסיה נכנס השור הישראלי, ביהירות

האורחים. המאורנים תקפו, אך הובסו על-ידי כוחות אשף. הסורים פלשו וכמעט הביסו את אשף. ישראל הורמה אל המאורנים כסף ונשק, אימנה את ראשי הפלאנגות וקיימה עימם קשר הדוק. ב-1978 פלשה ישראל לדרוס-לבנון ומסרה אותו לצבא-שכירים משלה, בפקודת סעד חדאר.

לכסוף, ביוני 1982, פלשה ישראל ללבנון במלוא העוצמה, כאשר המטרה היא למסור את לבנון כולה לידי הפלאנגות, אחרי השמדת אשף וגיי רוש הסורים.

נראה כי למרות ההסתככות הארוכה לפני כן — היוכחים שנמשכו מאז 1954, וההתערבות הפעילה מאז 1976 — לא היה לקברניטי ישראל, אלופיה ומודיעינה מושג על המציאות האמיתית של לבנון. שר בכיר, יעקב מרדור, האמין או כי השיעים הם כח נוצרית. יצחק רבין, שתמך גם הוא במילחמה, הודה כעבור שנים שלא ידע דבר על השיעים. כל התסככות של לבנון, על מקורותיה ההיסטוריים, הגיאוגרפיים והדמוגרפיים, היתה זרה למקבלי ההחלטות.

היהירות הישראלי, שהרי קיעה שחקים, גרמה להם לראות את הדברים ממועף של ציפור קיצרת-דואי.

זוהי הטרגדיה האמיתית של ישראל בלבנון: לא היה לה מושג למה היא נכנסת. היא נכנסה לנוף היפהפה, מבלי לדעת שהוא כולו קון עצום של צרעות. היא העירה את הצרעות והרגיזה אותן עד מוות — ועכשיו הצרעות מלוות אותה כאשר היא פונה, עוקצות ופוגעות. יתכן שלא ייעצרו על הגבול. אך גם עכשיו לא נלמד הלקח האמיתי. בצמרת המדינה קיימת האשליה שאפשר "לצאת מלבנון" — כלומר, להוציא משם את החיילים — ולהישאר בה בפועל, באמצעות סוכנים ובאירכוח, ולהשתתף במישחק הבא. משמעי: המעורבות תימשך. היא עלולה לגרום בעתיד לאסונות חדשים.

ראלית, שבוא תבוא, הם גררו למילחמה את העדות היריבות. אחת המטרות העיקריות היתה לגי רור את תוך המערבולת את הפלסי טינים, על אפס ועל המתם, כדי להביא להתפתחות שתאלץ אותם לברוח מ לבנון, על מאות אלפיהם, ולסוכב את הגלגל הדמוגרפי אחורה. על רקע זה נולדה הברית המאורנית-ישראלית, שהמיי טה אסון על שני שותפיה.

ציפור קיצרת-דואי

ה הברעה האמיתית להיכנס לבנון הלבנוני לא התקבלה ב-1982, תחת הנהגת בגין-שרון, אלא ב-1976, תחת הנהגת רבין-פרס. יתכן שראשי המאורנים לא היו נבנסים כלל להרפתקה של מילחמת-האזרחים, אלמלא סמך כי לחלוטין על נבונותה של ישראל להיגרר אל תוך הזירה.

השעה היתה נוחה, מפני שנפערה תהום בין סוריה ואשף. עם התכנסות העוצמה המדינית והצבאית של האירגון הפלסטיני, הוא העז להרים ראש ולנהל מדיניות עצמאית, שמטרתה היתה להגיע לידי פיתרון מדיני עם ישראל. שליטי דמשק ראו בכך סכנה גדולה לעצמם, והחליטו לחסל את צמרת אשף, בהנהגת יאסר ערפאת.

רכים שכחו מאז כי סוריה פלשה ללבנון בקיץ 1976 על פי הזמנתם החופזה של ראשי המאורנים, כדי להביס את אשף, שכוחותיו עמדו לנצח במילחמת-האזרחים. בניצוחו של רבין, ובחסותה השקטה של ארצות-הכרית, נוצר מאחורי-הקלעים שיתוף פעולה ישראלי-סורי, המחזיק מעמד עד עצם היום הזה, למרות הפסקה קצרה ביוני 1982.

העזרה העצומה שהושיטה ישראל למאורנים, ובמיוחד למפלגת הפלאני-גות, הטביעה את חותמה על מילחמת-

בהמוניהם לאיסלאם המנצח, וכך הקיץ הקץ על אלף שנים של תרבות נוצרית מזרחית. כאשר הושיטו הנוצרים הלבנוניים את ידיהם לישראל, נגר העולם הערבי, הם שיחקו באש. סופה של הרפתקה זו עדיין אינו נראה באופק, ולעדה המאורנית היא עלולה להיות שואה.

על כל פנים, כאשר הבינו ראשי המאורנים כי הסטאטוס-קו אינו יכול להימשך, הם החליטו להקים תרופה למכה ולהתנפל על יריביהם. לפני שאלה יתנפלו עליהם, אין ספק כי מילחמת-האזרחים הלבנונית הנוראה, שהחלה ב-1975, החלה ביוזמת ה מאורנים. בסמכם על העזרה היש-

ועדת-החוקי-הביטחון בלבנון הבורות חוגגת